

Lit. Lat.

rec. A.

580

Poetic:

a) Poeta Latin: recentior: 774.

1310

115

5. 291.

A D A M V S
L A P S V S

I O A N N I S A V I A N I I
T V N T O R P H I N A T I S .

T R A G O E D I A
N O V A ;

In qua producuntur primi
nostri parentes, & humanæ infelicitatis ostenditur origo prima, ea quidem felicitate, vt quemadmodum experiundo non acerba esse illa non possit, sic in theatro quibusuis eruditis spectatoribus, domi vero etiam Lectoribus singulis iucundissima futura sit.

Lege: non pœnitebit.

Lipsiæ,

I M P R I M E B A T M I C H A E L
L A N T Z E N B E R G E R .

A N N O

M. D. X C V I .

2 V M A U A
2 V 2 9 1 2
P R A E T E R T R A G O E-
dias quæ in Danielis editione indi-
cantur, ab autore interim com-
positæ sunt,

1. Pharao submersus.
2. Abel clamans.
3. Epulo damnatus.

*Comædiarum non pauciorum
indicationem Comædiæ edun-
dæ reseruamus.*

VIRO VERE NOBILI, ET
 VETERVM IMAGINVM ET
 propriae virtutis splendore con-
 spicuo &c.

DOMINO

IUSTO ACOSPOT,
 PRAEFECTO SLEVICENSI,
 AMPLISSIMO MV SARVM
 patrono, patrono etiam suo, Ioannes
 Auianius Tuntorphinas Gera-
 ni Iudi Magister
 S. P. D.

N VNQVAM secula tot optimos
 poetas
 Augusti fuerant datura Phœbo,
 Si non optimus Imperator ille
 Illis omnibus optimè poëtis
 Consultum voluisset, atq; in omnes
 Clemens ingenia omnium excitasset.
 At nunquam puto talis in poetas
 Augustus fuerat futurus idem,
 Si non ipse poëta, doctiorq;
 Vulgo, Pieridum sacris fuisset
 Asscriptus: quis enim colore cæcos
 Ullos afficiat? quid ex Apellis
 Laudabit tabulis inops Homerus?
 Cum post barbariem nitor redire
 Debebat studijs, erat necesse

A 2

Non

Non tantummodo pauperum tabernas
 In libris habitare, versibusque
 Vertendis, sed & hoc potentiores
 Exemplum dare principes, quod ortum
 Paruas serperet in casas ab aulis,
 Interiecta ducum hinc, & inde plebis
 Exemplis, stimulata vtrunque vestra
 Quantum nobilitas in hac arena
 Præstet præstiteritque, nemo nescit
 Præstantissime Iuste, nemo nescit
 Quanti tu facias poësin ipse, &
 Quantum tu facias poësi in ipsa,
 Quamuis ardua tot negociorum
 Moles non patiatur in poësi
 Te totumque diuine commorari,
 Nedum semper, vt optimi poëtæ
 Fecere & facit optimos quod illos.
 Quare iudicio tuo peracri,
 Tutelæque tuæ dico peræquæ
 Inscribo Tragœdiam recenter
 Perscriptam mihi, cuius in cothurno
 Spectari licet, induantur vnde,
 Humanæ mala tanta totque genti,
 Postquam quod vetitum fuit, placere
 Impulsore parentibus Dracone
 Nostris cæpit, & arbor vna mortem
 Iustam disposuit, quibus licebat
 Sexcentis alijs iuuare vitam.
 Donum est exiguum, fateti oportet:

Tor-

Tormentum mihi veritas : sed vnde
 Furarer meliora deprehendi
 In furto metuens , cruci que figi ? (mò
 Si non optima, quid ? quid optima ? im-
 Hæc si non bona , tu tamen probabis
 Natiuæ bonitate (quod rogandum
 Inprimis fuit , est , erit , rogo que .)
 Fortassis meliora post volente
 Producam Domino , Vale : dabantur
 Geræ , septimus Imber in sequentem
 Cum mutatus , & horridas pruinas
 Dispergens properaret , vt duobus
 Accitis socijs moueret annum ,
 Annum qui quotus esset à beatæ
 Partu virginis vt darem sciendum ,
 Hoc vnum potui monere : ter tres
 Sperandos alios , & integrorum
 Seclorum numerum futurum eundem ,
 Qui sumtis venit octies duobus .

IN ADAMVM LAPSUM
 IOHANNIS AVIANII TVN-
 torphinatis, viri & Docti & Reueren-
 di, Deo Musisque Chari, αὐταδέλφου sui Obser-
 uandi Tragediam re vt acerbam, ita
 lectu iucundam,

EPIGRAMMA

*Iohannis Hornicæi Lipsiensis Opt. art.
 Magistri, Sacrarumq; LL.
 Candidati, &c.*

Ingenio felix Aviani, gloria Musis,
 Cur metricis tractas dogmata sacra modis?
 Anne Deo quò surgat honos, quò debita fiant,
 Quoq; tuum vigeat nomen in orbe vago?
 Sic est: dum cantas sacra, tollis honore Tonan-
 Charus es Aonijs, & tua fama viget. (tem,
 Sed noua, cur Lapsus, tibi dicta tragedia, Adā-
 Prima sit in primo cum tamen acta solo? (mi,
 An quia tu renouas numeris, terraq; reducis?
 Si sic vis, potis es dicere ritè nouam.
 Perge tuis renouare metris mage dogmata sacra,
 Charus eris Musis, gratus erisq; Deo.

Antiquos memorat casus AVIANIVS, orbi
 Crimina quos primi prima dedere patris.
 Nam

Nam vetitâ rapit hic vetitos dum stipite fructus,
 Ocyus humano fert mala cuncta gregi.
 Iratum sentis Dominum, multumq; gemiscens
 Nullum, quò fugiat, cernit adesse locum.
 Elysio (miserum) Paradisi pellitur horto,
 Exul & in sterili tristis oberrat humo. (bus,
 Sudor agit, labor vrget edax, habet omnia mor-
 Aeternaq; necis terror & horror adest.
 Niq; Sator rerum sortem miseratus acerbam
 Ipse Redemptoris sponte subisset onus:
 Omnes Cerbereus Coluber strauisset, & omnes
 Mersisset Stygijs cymba Charontis aquis.
 Hæc renouat tragicis AuianI Musa figuris:
 Hanc lege: suavis enim carmine, req; grauis.

Casparus Conradus Vratisla-
 uensis Sil. Philosophiæ &
 Medicinæ Studiosus.

IN fandum resonat modulanti Auianius ore
 Crimen, & humani que sit origo mali.
 Vnde labor, curaq; fluant, in corpore morbi
 Vnde tot, indomita mortis & vnde tremor.
 Vnius ob noxam nigrum damnatur ad orcum:
 Vnius merito reddita vita polo.

Adamus Brux Sprottauen-
 sis Sil. Philosophiæ & Me-
 dicinæ Studiosus.

A 4 P E R

P E R S O N Æ.

Logos Serpens

Adam Eua.

Chorus angelorum.

P R O L O G V S.

*M*agædiarum plena iam sunt o-
mnia,

Fuere plena, quam diu mundus
fuit,

Et quam diu mundus futurus est,
erunt.

*Quamuis ab auro nos ad argentum velint
Et hinc ad æs venisse, ab ære ad ferreum
Seclum poëta: possit hoc credi quidem,
(Quando & Prophetam sic locutum memini-
Vereq; dictum sit, suoq; cum modo: (mus)
Meliora vetera, tristiora recentia
Volui per orbem computantem tempora.
Sed quantum in auro miseriarum splenduit?
Quantum mali nituit per argenti dies?
Quantum per æris? ne quis vni iudices
Inesse ferro, quod metallis omnibus
Inest peræque, omnemq; in ætatem cadit.
Causam videre non queat homo vi sua.*

Mens

Mens cæcior, oculiq; nostri, quàm quibus
 Obscuritate in hac ducibus vti satis
 Certis queamus: sola sacra Biblia
 In vno Adamo perdiderimus qualia,
 In altero repererimus, liquido docent.
 Hac semper animo credulo voluere decet,
 Crebro legere, qui legere scit, qui librum habet
 Audire semper, cum audiendi copia est.
 Nunc facta spectandi est potestas insuper
 Vobis, agendi facta nobis si modò est.
 Spectare non nocebit, horas plurimas
 Vos collocasse peius atq; hanc arbitror.

ACTVS PRIMVS.

Logos: Adamus.

Cum multa possis, multa cum scias homo
 Per me: beneficia non tamen potes mea
 Numerare: tibi cæli patentis limina
 Abblandiuntur, vsui tellus tuo
 Inseruit, aërisq; campus & maris.
 Quæ iam tuum considerare est omnia,
 Unum monebo: liberum te condidi,
 A libero coli volebam, nec placet
 Opus, coacta cui voluntas præfuit,
 Et quæ voluntas iam vocari non queat.
 Si me sequeris, his retentis, quæ tenes
 Felicitatis magna mox accessio
 Fiet prioris: sin relinques, mortuus

A 5

Hinc

Hinc extraheris : nunc vide , ne sentias ,
Quid illa mors sit , & mali quantum miner.
A D A. At alius est , cui pareamus obsecro ?
An non creasti cuncta solus ? an tua
Imago frustra lucet in me ? coniugem
Similem mei , quod habeo , cuius munus est ?
Certè tuum , cur ergo non obtemperem ?
Cur viuere ista legibus nolit tuis ?
L. Quæ deserentes pœna maneat tradidi.
A. Ut nulla sit , promptos habebis nos tamen.
L. Ne me iocari crede , dixi seriò.
A. Et te iocantem non videbis despici.
L. Hic est amœnus hortus , hic sunt arbores
Grato placentes flore , pomis vtilis.
Hic quattuor sonare fontes fluminum
Audis rigando non iniquos cespiti:
Vides , vt esca degraue ramos tua ,
Quam non prohibeo , quin petas à cæteris ,
Sed illa , quæ pomum videtur dulcius
Arbor tenere , cuius est discernere
Bona à malis non absq; cognoscentium
Incommodo lucluq; , nunquam te cibet.
Nunquam tuos , perire si duces graue.
A. Hoc sufficit sic indicasse : nam tua
Meæ voluntas certa vitæ regula est.
Quam si relinquo , mox relinqui debeo,
Direptioniq; esse cuius omnium ,
Seruire quæ subiecta voluisti mihi.
Quid est facilius , quam tot inter arbores

Una

Una carere, vel duabus, vel tribus,
vel pluribus, si tu creator iusseris?

Quid est facilius, quam fruentes ceteris
Terra, quibus donamur abs te, fœtibus

Non querere, quid illa arbor, aut hæc porrigat,
Si sic tibi videatur, & tu iusseris?

L. Offeritur animus promptus. A. esse quæ decet

L. Mibi sed vni, AD. si iuberet pluribus,

Difficilior res esset, vni facilima est

Servire. LOG. sit bonitatis hoc signum meæ

Tibi quoq; præter superiora maximum,

Quod difficultas nulla mandatis meis

Inhæret, à qua torqueare. AD. torqueor

Non esse difficilia, quibus in te arguar

Sim qualis, & facilia vix credi mihi.

L. Dic facilia, vbi iam feceris periculum,

Servauerisq; vince prius, & post. cane,

Nunc esse non iniqua, quæ præceperim

Fatere. AD. fateor. LOG. digna, quæ incul-

cauerim

Bis terq;. AD. non equidem putâram, sed mea

Non est resistam quod tuæ sententiæ

Aeterne rex æterne rerum conditor,

Metuende, diligende, cunctis conditis

Qui iustus ira, liber actionibus,

Qui veritatis laude gaudes, & vales,

Qui casta castus approbas conformia,

Qui non potens alibi es, & alibi non potens,

Qui non sapis finita, qui potentia

SA-

Sapientiaq; maior es, quam qui queas
 Determinari, largitate promptior,
 Quam predicari satis ut ex merito queas.

Chorus.

Quid bonum non est? quid habetur usquam?
 Quod neges rectum? quid habetur usquam
 Præbeat quod non sua cum datoris

Commoda laude?

Vertitur cælum, nitidasq; stellas
 Noctē circumfert, radiusq; Solis
 Liberat densis oculos quietæ

Noctis ab umbris.

Luna nocturno reuoluta curru
 Præsidet stellis, aliumq; vultum
 Induit semper, neq; quanta cessit

Tanta recurrit.

Aut enim solem repetens amicum
 Orbis ex pleni facie remittit
 Atq; in occultum minuenda corpus

Cornua sumit,

Solis aut dulcem coitum relinquens,
 Orbis & pleni faciem requirens,
 Semper ut crescant, aliquid renatis

Cornibus addit.

Luna dat menses celeres, dat annos
 Tardior Sol, & duodena signa
 Transiens immite gelu potenti

Temperat aestu.

Quis

Quis sciens certos utriusq; tanti
Luminis motus sine conditoris
Laude supremi speculationem

Inchoet vllam?

Magna terrarum spacia inter vndas
Prominent, magnis & opus nepotum
Copijs Eua est, quibus impleantur

Omnia culta.

Sol tamen vincit, spaciosiorq;
Quamlibet caeli propè nulla pars est,
Emicat curru, Zephyroq; cursum

Obuius vrget.

Ista pro certis vt habere possint,
An pater scilas, & Adam propinquus
Inseret Soli digitum, supraq;

Nubila scandit?

Aggeret terram, statuetur ingens
Pyramis, caeloq; feret cacumen?
Non potest hoc, nec fieri (vt probetur

Posse) necesse est.

Inditum menti est numerare, remq;
Quanta sit longe positam videre,
Frons notas certas oculata quando

Nunciat illi.

Arduum quid tam sit & impeditum,
Ut Deum summum referens imago
Assequi nondum queat, & relecto

Soluere nodo?

EVA ter felix, ter ADAM beatus

Si quod est, semper sit & hic & illa,
 Atq; contentos strue tot bonorum,
 Totq; præstantum titulis honorum,
 Nulla maiorum perimat cupido.
 Nam supra sortem voluisse niti,
 Cum creatori Satanas creatus
 Vellet æquari, nocuit, nocebit
 Si quis exemplum sceleris sequatur
 Si quis : at ne quis, Deus ipse rerum
 Conditor obstet.

Cum tibi costam Deus abstulisset,
 Et sopor te, dum fieret, teneret,
 Fecit uxorem, dedit excitato,
 Nunquid ignoras homo, cuius usus
 Unde sit, cuius caro, cuius os sit?
 Applicas hoc ad latus, vnde sumta,
 Non heram, quam det caput, aut ministram
 Quam pedes, sed de medio bonorum
 Omnium & rerum sociam venire
 Corpore constat.

Este fœcundi, repleatur orbis,
 Este facundi, repleantur ora
 Laude diuina: nec enim potestis
 Gratias dignas aliter referre.
 Rettulit, quicumq; habet: est habentis
 Hoc vt omninò quoq; agat, Deus q;
 Insuper possit nihil: hoc volucres
 Sæpe natura duce factitabunt,
 Vos quibus mens est, facietis illis

Rarius ? spero facietis ambo, &
 Quotquot amborum thalamo serentur,
 Omnis vt tardus monitor futurus
 Sit rei factæ, facietis vt sim
 Vera locutus.

ACTVS SECVNDVS.

Serpens.

Mene exulare ? mēne pulsum ab æthere
 Spem non habere illūc reuertendi, neq;
 Vt paululum fortasse peccaram miser,
 (Peccasse quanquam non fateri me decet)
 Sic esse pœnam, quam luo paruum & breuem ?
 Si supplicarem, deprecarer, dicerem
 Posthac futurum, vt ille vellet, qui meas
 Res perdidit, liceret inter Spiritus
 Stultos, inertes: inscios sui gradus
 In pœnitenda seruitute degere.
 At quàm mea carere non possit opera
 Ostendit hominem fabricando: quid est homo?
 Simplex ineptum animal, simileq; pecudibus.
 Huic nostra sedes, deferetur ? dignitas
 Huic nostra deferetur ? in meis nihil
 Si fraudibus præsidij erit, vel viribus.
 At erit opinor, quantum erit satis mihi.
 Creatus est mihi sodalis, non Deo
 Cultor, vtinam magis creasset strenuum,
 Meditarer altera bella, primo inglorius.

Occa-

Occasionem nulla meliorem feret
 Dies, eundum est atq; properandum mihi.
 Mandata faxo negligentem puniens
 Cultore careat rursus, aut non puniens
 A veritatis laude sit alienior,
 Iam qui mouebo Adamum, vt in vetitum ruat?
 Fortassis argumenta res praesens dabit,
 Adibo, sed simulne vtrumq; an singulos
 Capturus aggrediar? Virumne an foeminam?
 Infirmiores iudicari singulos,
 Infirmiorem quae creata ex altero est.

Chorus.

O impium, ter o scelestum, o perditum,
 Cuius furor nec in catenis ferreis
 Coerceatur, quiq; pœnas prouocet
 Subinde maiores subinde nequior,
 Nec cogitet, quod integer non valueris
 Prestare, capto difficilius iam fore.
 Deus tueri dignitatem scit suam,
 Quacunq; tu bachaberis dementia,
 Et quantacunq; vestra coniuratio
 Sit, illius scansura non est ad thronum:

Serpens, Eua,

Licetne domina? *EVA.* plurimum agnoscenti-
 bus

Dominam licebit apud eam, quam agnouerint.

S E R. Agnosco dominam non meam modo & mei

Anima-

*Animalium generis, sed omnino omnium,
Tenuis perita quæ volandi aër habet,
Tellus euntia, æquor innatantia,
Imo aëris, terræq; & ipsius æquoris.*

*Sic nanq; velle DEVM per edictum DEI
Immensa rerum nôrit vniuersitas.*

*E. Quid vis tibi licere? SER. tecum colloqui
Nunc, semper inseruire salua gratia.*

*E. Licebit. S. O me ter beatum. E. qui putas?
S. Cum septies loqui beata cui licet.*

*E. Licebit inquam. SER. quæq; seruitium meum
Gratum sit habitura, licet ipsi debitum.*

*E. Si prona promptitudo commendauerit,
Non eleuabit debitio operam tuam.*

*S. Si quid requiris, ede. EV. A. quid requirerem
Beata, sicut ipse dixisti modo?*

*S. Nam cuncta, quæ veræ beatitudinis
Sunt, possidere te putabam, quæ nihil
Potes cupisse, quin sit in promptu simul.*

*E. Nunquam nego, cum confiteri munera
Accepta sit agere gratias quodammodo.*

*S. Venit sitis: larga est bibendi copia,
Venit fames: habes edenda, maximus
Hortus tuum paratus est ad prandium,
Nec gignit arbor vlla, quod sit sumere
Nefas. EV. locutus es, quod agnosco piè.*

*Nec impedit, quod arbor vna non venit
Nostros in vsus, vna sufficeret quibus.*

S. Verum est, sed vnâ quis vetaret tangere?

B

E. Qui

E. Qui ceteras permisit. S. an me fallere
 Conaris? E. ego te luderem? me luderem
 Conatu eodem: si liceret, quod nego
 Licere, iam nunc illa saturaret meam
 Pomus famem. S. quid audio domina mea?
 Vbi arbor illa? nam videre gestio.

Ev. En stirps tenella ramulis virentibus
 Et mella, quantum sciri ab aspectu potest,
 Gerentibus, non poma. S. in hac quidem nihil
 Est ligna præter, quod comedere sit nefas.

Ev. Credo videri sic tibi, cum nuda res
 Consideratur absq; mandato DEI.

S. Contra videri iudico tibi, quia
 Mandatum, ubi non est, ibi confingitur.

Ev. Audiuimus ego & vir meus, nil fingitur.

S. Tantisper abstinendum erit saltem tibi
 Dum decipere me pergis, hanc legem puto
 Dictam tibi solam, sed à te. E. ne puta
 Finxisse me, verum quod esse nimis dolet.

Chorus.

Quo fine disceptationis fœmina
 Discedet? an succumbet hostis fraudibus?
 Certè labascit, atq; prodit à DEI
 Se lege abhorrentes habere cupidines.

Quot passibus factum & cupido differunt?
 S. Oblata præda est: quid doles? quid angeris?

Ev. Quid? aut carendum tam suam prandio,
 Aut tam potentis sentiendum numinis

Iram

Iram, nec illud assequenti transitum
 Per huius ostendi minas innoxium.
 S. Fraudum est abunde, comede, si praesentia
 Mea obstat, ab eo: non enim si quid ioco
 Videre detraxisse forsitan tibi,
 Tanquam minus liceret, huius paucula
 Ius verba inani perdidere fabula.

Chorus.

Dimitte, nam magis vereri iam subit,
 Ne te retentus mittat in summum malum,
 Quam quaerere, ut victo reportes gloriam.
 Ev. Hoc nulla persuadebit eloquentia,
 Vis imperabit nulla manibus liberis,
 Vitare stat, vitare quod iussit D E V S.
 S. Si credo, num deceptus in risum dabor
 Tuo marito à femina tam callida?
 E. Ut vera, cum rebusq; congruentia
 Loquar, creata sum, nec utar fraudibus.
 S. Nec opus, ubi obsequuntur omnes: Vir tuus
 Utinam hic adesset, sciret aquilam sistere
 Pullos suos ad lumen, vnde fit dies,
 Cum rite vult probare: lumen lumini
 Obiecerint quicunq; solari suum
 Nullo timore, pro suis habet, fouet,
 Tuetur, at quos ille cedentes ferit
 Radius. E. Scio & ego, ut adulterinos abiicit,
 Quid hoc ad Evam? S. cogitato: nil tua
 Non assequere cogitans sapientia,

E 2

E. Tu-

E. Tuum est tua explicare. S. R. ferre fortiter
 In arborem, Deiq; legem: Sic enim
 Generosa costa, & digna videaris viro,
 Si feceris aliter, videberis alia.

E. Sic digna sum viro futura, si viri
 Vestigium secuta faciam, quod bonis
 Illius in factis & exemplis erit.

S. Non ut imitere coniugem, sed ut iuues
 Ex masculina parte tota fœmina
 Existis. E. V. A. hic igitur nihil agentem nihil
 Iuuare possum. S. E. R. miror hoc quis fecerit
 Hortense lignum cum nociuis fructibus

E. Qui fecit hortum. S. conditorum est vltimū
 Fortasse, cum defecit ars fessum sua.

Chorus.

Agnosce mulier, quis loquatur, increpet
 Te dominus impurate custos Tartari.

E. Offendis aures. S. nempe ita absurdū est Deo
 Opera tribuere nociua. E. quis quæso tribuit?

S. Ut à nociuis abstinebas quæ manum,

E. Abstineo & abstinebo ut à vetitis manum,

Nociua poma nec vocauit conditor,

Nec ego vocabo. S. nec ego, namq; huc ducere

Conantur argumenta te tandem mea,

Quod non nociuum confiteri cogeris,

Secura ut illo perfruaris utili.

E. Secura, quæ tamen nec ausim tangere

S. Beata possis esse, miseriam eligis.

Mon-

Monstravit hunc, ne fallerere. Stipitem ?

E. Monstravit, appellavit. S. ecquo nomine ?

E. Scientie boni maliq; S. non male,

Opinor. E. haud dubitabo, quin rectissime.

S. Quid scire noceat ? E. in mali scientia

Quomodo malum non insit ? S. appendix malo

Bonoq; constat lance sublatis pari,

Darannumq; compensante nullum est commodo.

Scis vnde nox nascatur ? E. è Solis abitu.

S. Scis causa, quæ noctem repellat ? E. sol redux.

S. Scis longiore nunc dies presentia

Illius ipsos longiores effici

Nunc contrahi brevior ? E. Scio, quod scio, mihi

Magna est voluptas, causa magni gaudij.

S. Nunc ante Solem Taurus, Aries & Leo,

Nunc post eundem, contra eundem nunc micat,

Nunc, quod propinquus ille prohibet, non micat,

Idem est in astris emicandi cæteris

Ius mosq;, & idem delitescendi locus,

Eadem voluptas in sciendo si scias.

E. Memorare nil horum potes, quin noverim.

S. Nisi quid sequatur hinc edentc. E. & hoc scio

Nam mors sequetur. S. Scis & ignoras tamē,

Scis puniendum morte, si certum modo est,

Quid mors sit autem quarit ignorantia.

E. Satis D E V M sit scire. S. si prandebitis

Hinc, eritis vt dñ, quid optes amplius ?

E. Vt esse liceat opto, conferri D E O

Cum præpotente nec cupio nec debeo.

S. Licet quod optas, quodq; maius iudicas
 Quam vota debeat quod ingredi tua,
 Accede, ramos flecte, fac periculum,
 Si senties obesse, retrahito manum.
 Nam morsus vnus esse nec crimen pote st
 Tam grande quod negetur ignosci tibi
 (Clementius quid conspicatur sol DEO?)
 Nec tale damnum quod mederi nesciat,
 Qui precibus emollitus iram crimini
 Remiserit factoque; seuam: non enim
 Ut vteretur nemo, lignum conditum est,
 Si debet vti stirpe quisquam nobili
 Quis anteponi possit in parte hac tibi?
 An esurire iudicandum est cælites,
 Huc deuolaturusq; vt expellant famem?
 At spiritus sunt, corporum verò hic cibus,
 Et vt reuertar ad relicta, cum scias
 Tam multa, cumq; tanta delectatio
 Ex singulorum profluat scientia,
 Quid hesitatur? timida quid cessat manus,
 Orisq; curata parum cupidine
 Aspergit hanc imagini labem DEI,
 Vt quid bonum, quid sit malum, ignorans duo
 Præcipua rerum genera non comprehenderit?
 Quid si vetando voluit accensos magis?
 Latuisset in numero alioqui plurium,
 Ostensa nunc est, cum vetita secernitur.

Chorus.

Tacétne victa, an imo

Responso

Responsa acuta corde
 Conquirat? ab laborat
 Diuina caussa contra
 Hostem DEI tuenda,
 Quis fœminam iuuabit
 Vt cunque differentem?
 Res salua: proferuntur
 Manus, sequetur ingens
 Orationis ardor.
 Quo proferuntur autem?
 Ad arborem: resiste
 Hic Eua: poma ad ipsa:
 Resiste: sumit vnum:
 Relinque: fert ad ora,
 Serueris expuendo:
 In ventre magna pars est,
 Serueris euomendo.
 Quid vana vota perdo?
 Actum est: dolus draconi
 Successit, inq; rete
 Illius Eua plantas
 Incauta misit, Eua
 Misit, quid ex Adamo
 Factura, si sequatur
 Perdi volens volentem
 Coniunx, sciens scientem
 Boni maliq; verum
 Discrimen inde, quod vi
 Plane obrutus malorum

Nihil boni supersit ?
 Si non sequatur autem,
 Et se fidelio rem
 Quam præstat Eua, præstet :
 Concordiam negari
 Omnem toro necesse est.
 Quid liberi creati
 Utrum sequentur ? utrum
 Damnata turba matrem, an
 Patris beata sortem ?
 Fortasse somnus alter
 Est dormiendus, & de
 Feliciore costa
 Fingenda virgo, quam non
 Avertat ars draconis
 A lege conditoris.
 Sed quis Dei videre
 Decreta possit antè
 Quàm prodit ipse nobis ?
 Victoriæ quid huius
 Occasione si iam
 Conatus anguis uti
 In ipsum eundo Adamum
 Victoriæ secundæ
 Contendat ad triumphum ?
 Non fiet, vir adest, pœna aderit
 Uxoribus citius acerbissima
 Alter quàm faciat congressus
 Patiundæ opportunum iniuriæ

Angui-

Anguipotentis terrigenam hominem.
 Iurgabitur hic, auscultabo,
 Mors interea ius poscet suum.
 Et nigra fœnus rapiet primum
 Peccati comes individua
 Primi, nec enim fieri vlllo modo
 Vlla ratione potest, quod **D E V S**
 Dixit, vt eat in ventos irritum.
 Cum condita sint omnia Verbo
 Verbi fugiet quis vim conditus?
 Cruciatibus ô quantis Euam
 Rapidus somni germanus pigri
 Obruet inimicos apud inferos?
 Heu quantus Adamum luctus manes
 E coniuge, quam longus tam breuis
 Tamq; leui? num poterit cernere
 Ossa sui corporis & carnem
 Positam in mœrore graui non dolens?
 Quo busta notemus nos carmine?
 Huc Euam posuit breui
 Usus coniugio pius
 Coniux dissimilem sui,
 Quæ uiuentibus omnibus
 Humanis genitrix erat
 Appellanda, futura erat
 Cum re nomen habens sua,
 Mortis filia nunc iacet,
 Postquam frena cupidini
 Permisit vetitum ad cibum.

B S

Quisquis

Quisquis transieris, caue
 Ne mandata DEI tui
 Audaci pede transeas.
 Nullam nouit in impij
 Contemptu patientiam,
 Aut si quam, grauitas suam
 Pensat more suo moram.
 Hic busto satis est datum,
 Si dandum tamen aut malæ
 Est bustum male mortuæ
 Aut carmen tumulo dato.
 Age prime Adame generis humani parens
 Tu grata saltem dic parenti & fac DEO.

ACTVS TERTIVS.

Adamus, Eua. (nitas

DVM varia me & viridis per hortū amœ-
 Ducit, relicta est sola, quæ mihi data est
 Ne triste degam solus æuum: gaudia,
 Si desit, impertire cui possim mea,
 Habiturus vt non mea, vel vt non gaudia.
 Quid interim natura rerum quolibet
 Miraculorum detinens in cespite
 Aperuit? vt satiatus? vt cupidus fui?
 Poterat videri nosse, quæ nossem, satis,
 Restare cognoscenda plura cognitis
 Etiam videri & verius multo queant.
 Benè est, quod est, narrare cui possim mea

Inuenta

Inuenta, non grauabor illius meas

Aures vicissim promptus inuentis dare,

Si forte in hoc & ipsa se mediocriter

Exercuit rerum theatro fertili.

Nobis hic vnus nanq; labor imponitur:

Aliquo D E V M videre in operibus modo,

Et inde, qualis, quantus, & quam sic bonus,

Dijudicare: non enim nos victui

Oportet innigilare curis alteris,

Aut vita sustentetur vnde, querere.

Abundè nobis esse prospectum scio

Abundè suppetere necessaria liquet,

Gratis modò agnoscantur animis omnia,

D E Iq; meritis laudibus felicitas

Benignitatem nostra celebret obuiam,

Idque doceat nepos nepotem: secula

Sic plena lustris gaudeamus condere,

Seclis & æuum, donec è propagine

Multus satis laudator eius nomini

Nostra seretur: nunc ad Euam rediero.

Nescio, vbi quæram, vbi reliquerim, scio.

Quærenda ibi est, vbi relicta est, forsitan

Quæretur inuenietur, inuenta est, benè est.

Salue meum cor, cordis affectus mei;

Meumq; confitentis auxilium: quid hic

Stas Eua, mors venalis vbi proponitur?

E v. Non pecco stando, stare nullus prohibuit

Vel hîc vel alibi. A d. stare nullus prohibuit

Vel hîc vel alibi: Verum vbius tutius

stes

Stes alibi, vel minore cum periculo. (iugem.

E. Hæc sunt Adami verba. A. Ad Euam con-

E. Diuina non sunt. A. apta diuinis tamen

Custodiendis, nam verendum est ne diu

Spectando cupias vetita, cupiens auferas,

Ablata mors sequatur. E. ad vanum metum

Istæ catenæ pertinebunt. A. D. vltima

Primis coherent, atq; medijs optimè.

E. Non est necessitatis eiusdem Deum (minor

Minantem habere, minantem Adamum. A. quid

Quod non minatus ille sit? E. tu cernere

Prohibes, quod ille edere, quod ille dentibus

Tu demis oculis. A. D. atq; ideo oculis quidem

Ne forte si concessero, datum & dentibus

Velint edendum. E. non videndo, sed graues

Mouerer audiendo rationes ego.

A. Contra DEI mandata quæ ratio potest

Excogitari? quem mouere pectore?

E. Contra DEI mandata quis niti queat?

Alienaq; introducere sacris numina?

Nomenq; deformare abusu cogniti?

A. Et sumere cibos, vnde non concesserit?

E. Et ibi timere, nullus est vbi timor?

A. Aut non timere, verus est vbi timor?

Aut nõ timere mortem in hac positam arbore?

E. Pressura quæ si est, quotquot aliquando hinc
edent

Pœnæ futura, nõne præsentis premi

Iam sit necesse, qui ante iam comederint?

Petis

A. Petis quod affirmante responso damus.

E. Qui non premantur, non comedisse? A.
aut nihil

Valere verba, quæ probibeant comedere.

E. Premi putas me? A. non. E. quid edisse?
A. nibilo

Magis. E. sed edi. A. morte morieris. E. nihil
Affers, oportet iam fuisse mortuam.

A. Potius negabo edisse, cum non viderim.

E. At iam videbis. A. quid facis tu? E. quod
prius

Impunè feci. A. miror, & vix cernere

Quod cerno, puto me, vix habeo oculis fidem.

E. Assume testes è corona dentium,

Quid obstupescis abstinendo mortuus

Vivente quæ comedit, atq; edit, atq; edet

In posterum quoties libebit? nam licet.

A. Nondum libet, nondum licere probaueras.

E. Mibi probavi, vt mihi licere sic tibi.

A. Vtriusq; si par conditio & idem est status.

E. Fuit profecto. A. & nisi comedisses, foret:

Iam namq; credo te comedisse: at meo

Mandantis insedere voces pectori,

Utcumq; non expressame causa lateat,

Expressa pœna nempe tanto certius

Absterret: an rationis in contrariam

Maiora partem collocantur pondera?

Quis suadeat, quod ille non dissuaserit,

Sed vetuerit: Veruntamen dissuaserit

Tantum,

Tantum, placere sibi negarit hunc cibum
 Nihil minatus. an sequendus non erit?
 Ev. Hoc præstat hæc quoq; arbor inter cætera
 Instructus vt boni maliq; scientia
 Animus, timere desinat malum & bona,
 Ipsamq; mortem, quæ in DEOS ex hominibus
 Mutatio est fortasse, sic interpretor.
 Et nolle credibile est DEVM fieri deos.
 Mibi crede dulcis est sapor, nec iam mihi
 Tuis sed oculis crede si ne pœna fore
 In me vides vt esse: sic te amo, si tibi
 Mors pœna, poma damna fiant, non queam
 Nolle sociari, cur leuior in te est amor?
 Signumq; cum sui queat, edendo edere?
 Vtilia suadet illa, cuius gratia
 Coniuncta cum damno quoq; facere debeas
 Vetitum tibi. Vetita quod arbor porrigit
 Coniunxq; quod concessa, concessum puta
 Mibi inuidebo, sola si habeam, quod mihi
 Commune tecum semper esse oporteat.
 A. Quid des vide tu. E. Quid recuses tu vide.

Chorus.

Video, datur: videone, quod datur accipi?
 Manu, ore, ventre, video donum suscipi.
 Diuinitatis siue spes huc per licit,
 Seu mortis ex animo timorem aufert amor.

O felix eadem nimis
 Infelixq; dies: erat

Quæ

Quæ donata suis bonis
 Pro dono voluit malum
 Infelix homo & impius
 Vitro subiiciens malis
 Sese, conficiens malis
 Sese, deficiens bonis.
 Horam quis posuit tibi
 Mortis, qua nisi senseris
 Hanc, in perpetuum tibi
 Non visurus eam licet
 Quæsitam meritis tuis
 Vllo iure. Videbere?

An verò, nisi sentias, oportet
 Nec cœpisse, aliquid nec esse pœnas?
 At caligine puniere tanta
 Ut sensus mala, non venire primò
 Sed venisse tibi parata dicat,
 Atq; hærentia in intimis medullis.
 Iam sentis puto: quid fugis? tuine
 Conspectu trepidas? ubi in leones
 Magnos imperium? comas strepentes
 Motas arboribus noui timoris
 Causam quis tibi crederet daturas
 Nuper? nunc alias quis admouendas
 Maiores tibi credat, vt pauescas?
 Nunc mortem dubiam videre passus
 Cum te sub tenebras velis sepultum?
 O audax homo, qui Dei timere
 Cum mandata seuera desijsti,

Quidus

Quiduis vndiq; cogere timere
 Intentare queant lepūsue mūsue morsum,
 Nedum susūs lupusūe grandiores.
 Nec iam quærere debeamus, vnde
 Vxorem Deus inuenire Adamo
 Iungendam velit alteram: manendum
 Una est, lapsus vterq;, pœna lapsus
 Imponetur vtriq;: nam quid iram?
 Diuinam nisi pœna consequatur?
 Quas vero trahet illa pœna voces
 Et quantum tragico dabit cothurno?

ACTVS QVARTVS.

Serpens.

PLus penè quàm volui, & prius quàm credidi
 Posse fieri, factum est ab ista muliere.
 Admissa pro adiutrice in adiuti sinum
 Perfecit vna voce id, ad quod millia
 Perdenda verborum fuissent mihi aliquot.
 Non ita mihi patuisset aditus: alteras
 Merui catenas, alteros ad inferos
 Releger, haud recusō: tanti sit nouum
 In crimen ire, gaudeamus vt nouas
 Subire pœnas, supplicia noua ingredi.
 Peccare tertium liceat, in tertias
 Properabo pœnas, non enim solus feram,
 Non cum genere solo meo: quos in meum
 Neglectus à me substituit homines locum,

Non

Non timidiore habuit edicti sui,
 Quamuis putarit conditoris strenue
 Non posse detrectare vim verbi sui.
 Quam cecidit hoc pulcre, quod absq; coniuge
 Noluit Adamum degere opera coniugis
 Meum? fefellit non mea ars me, sed sua
 Illum: putavit coniugi melius fore.
 Deceptus est: qui iudicani facilius
 Sic decipi, discedo compos voti ego.
 At puniemur: hoc in ipso plurimum
 Nobis triumphis est gloriaturis situm
 Præuisa quod feremus: Eua viderit
 Adamq;, non præuisa quo pacto ferant.

Logos. Adam.

Vbi lates Adame? curue absconditis
 Membris opus fuit? quid obsecro egeras
 Pudore dignum? siccine ad scientiam
 Boni maliq; peruenitur? si tibi
 Tellus dehiscat, atq; clausum recipiat,
 Clausum videbo, si tegare fluctuum
 Iacens profunditate ineluctabili,
 Oculis meis non te tamen subduxeris
 Spectantibus per densa raraq; omnia.
 Hoc nesciebas? A. D. nuditatis me meæ
 Tantum pudebat. L. vnde nudum noueras
 Te? nunquid interdicta poma sumere
 Libuit? A. negare non licet. L. ita meritus es
 Mortem. A. sed illa culpa non proprie est mea,
 Habeoq; dimittendus in quam transferam.

C

L. Te-

L. Tenésne memoria recenti cæteros
 Fructus per hortum me tibi concedere?
 A. Tam liberalem te recordor & bonum.
 L. Vnamq; secreuisse rursus arborem
 Lethale fœtus cuius esset comedere?
 A. Seueritatem legis huius antea
 Non videram, nunc quo magis considero,
 Hoc tristiore pulsat hoc cor verbere.
 L. Edisse te scio, teq; moriturum scias.
 A. Nisi dicta dictis alteris emollias.
 L. Sententia nec pœnitere me potest
 Enunciatæ. AD. me mea fefellit caro,
 Mea ossa me nimis fefellerunt, DEVS.
 L. Morientur ipsa quoq; viro cum mortuo.
 A. At non negabit vxor è manu sua
 Ac non ob adductis eum ramis cibum
 Petisse me. L. pœnæ luendæ nominas
 Sociam. A. nisi Eua porrigeret, eram nihil
 Esurus. L. & cum porrigeret, erat tamen
 Tibi potestas abnuendi: victus es.
 Quid multa? non defende facinus impium,
 Si lex posita non esset, baud quaquam arbitror
 Violata foret, an ergo ad autorem redit
 Me culpa, non puto, absolutis interim
 Quicumque violare audeant, & obsequi
 Legi recusent? non ita erit hoc iudice.
 Mecumne disceptabis? vt respondeas
 Ad mille verbum verba idoneum vnicum?
 Quod non liceret, si venires innocens,

Quid

Quid prodita licebit innocentia ?

Chorus.

Non potes depensus Adame caussa
 Tam mala turpiq; patrocinari,
 Non potes, iuris percas necesse est
 Formula, nec spem video relinqui
 Vllius certam veniæ: peribis
 Iure tu iuris violator: an si
 Tu tuis magnis minimè stetisti
 Ante promissis, etiam decebit
 Non minas vrgere suas Iehouam ?
 Ab quibus verbis tua damna narrem ?
 Ab quibus guttis tua damna plorem ?
 Quam breuem vitam tibi reddidisti ?
 Qua frui æterna poteras, nec in te
 Hoc mali subsistit, erunt nepotes,
 Quos tuam natos ad imaginem omnes
 Iure fors & mors eadem sequetur.
 Quanta mærores tragicos fenestra
 Postea imminet ? neq; plus amæno
 Possit ostendi foliorum in horto
 Quam mali humano in genere, idq; mortem
 Non feret solum, D E V S vt minatus
 Est, sed & ferro & laqueo vocabit
 Sape cessantem sibi: sic malorum
 A bonis discrimen habere cessit
 Plura, quam numen dabat, appetenti.

Eua. Logos.

Heu, misera quid agam ? quid egi impronida ?

C 2

DEVM

DEVM creatorem reliqui, & illius
 Obtemperare noluisse vocibus
 Conuincor, excusare non ita facile est,
 Peccare sicut fuit: ab ira quomodo
 DEI tuebor irruente me ream
 Mortalitatibus atq; mortis horridæ?
 Facile erat abstinere, non ignoscere
 Perinde facile est, iusticia pœnam in scelus
 Poscit, DEVS non iustus vt sit effice
 Vt non DEVS sit effici si qua datur
 Aut iusticia non iusta, pietas impia
 Non dicta dicta, falsa dictis veritas.
 Quod si reluctata anguis essem fraudibus,
 Accederet fautor hilarum, aspectu & DEI
 Fieri mihi posset nihil iucundius.
 At nunc quid expectare debeam boni
 De morte lata viri docet sententia.
 O quæ serena non potestis ad DEVM
 Ferri, trahite deiecta nubes lumina,
 Parate lacrymas doloris conscias
 Furoris infandiq; testes, ô furor,
 O dolor & ablatura mors vitam meam
 Quo verto me? an ad amore dignum coniugem
 Qui morte propter me perenni plectitur?
 Ad conditorem? non potest non plectere
 Nocentio rem, qui innocentio rem puniet.
 Quid si ad Draconem? me nisi odisset, mihi
 Non illa subiecisset impotentia
 Consilia quibus intereo: Væ capiti meo.

Eheu,

Eheu, meane culpa & impudentia

Peristi Adame, mortuiq; liberi

Nascentur e parentibus premortuis ?

Ut voluat ætas nulla fugitivos dies,

Quin matris Eux acerba fiat mentio.

Lo. Heus mulier accusaris à viro tuo.

Ch. O dura formidabilisq; coitio.

Lo. Subscribis accusationi lacrimans ?

Ev. Non lacrimem minis tuis vrgentibus ?

Lo. Te condidi adiutricem amatori viro.

Ev. Dedi, iuuari maxime quo credidi.

Lo. Costam fuisse te recordare ante, quam

Fieres mulier, & iam seorsum viueres

At planta, supplantare si bonam virum

Tu debuisses, materia erat congrua.

Ev. O summe noster, atq; rerum conditor,

Serpentis hanc culpam putato, non meam,

Is suasit, is doctis quasi coëgit dolis.

Lo. Post de dracone videro, nunc arguo

Peccata tua; suasum draconis quid citas

Contra meum imperium ? E. nihil habeo rectius,

Quo iure te remisit huc coniux Adam

Hoc ad colubrum mihi remittere te licet.

Lo. Viroq; deliquisse te constat modo,

Viri, quod ederes, & draconis, quod viro

Dares edendum: menè posse decipi

Perinde speras, aut faciliorem fore

Mea verba, si spreueris in hostis gratiam ?

Ev. Quod esset hostis ille tuus, id nescij.

L. *Vetantis & iubentis in contrarium*
Abire corda non videbas? E. noluit
vetuisse credere L. Tu sciebas. E. censuit
Interpretanda verba saltem mollius,
Nec conuenire ita dura bonitati tuæ.
 L. *O stulta, quid fuit periculi simplicem*
In verba collocare sensum? hinc mors erat
Metuenda, nunquid grauius illinc? coniugem
Decuisset expectare saltem, qui prior
Erat creatus, vt prior vel sumeret
Sumenda, non sumenda vel si sumere
Idem recusauisset, ad sententiam
Traheret suam te. E. serò nunc intelligo.
 L. *Temporibus admonita es: tuum incusa caput.*
 E. *Et caput, & os, & pectus, & celeres manus*
Odisse, deplorasse, damnasse est meum.

Chorus.

Etiámne responsare velles impij
Conuicta facinoris? vt negare non potes
Apud scientem cuncta, sic iuris nihil
Tibi relictum est ante iustum iudicem,
Vili relictus an locus sit gratiæ
Quis scire possit? illud obscurum tamen
Non est, quod excusare, quam patientiam
Præstare, displiceat & irritet magis.

ACTVS QVINTVS.

Logos. Serpens.

PEruerse, tortuose, perdi perdere

Gauise

Gauise serpens, omnis & mendacij
 Pater sceleste, potesne tu vel mentiens
 Aliquem vel aliquid iudicare, quod tibi
 Præierit hoc ad facinus indignissimum?
 At pulcra res est, gloriando, si tuæ
 Inuentionis non sit, efficias tuam.
 Ita comparasti te, latrocinij caput,
 Ut nolle te, quod ego voluerim, appareat,
 Age, perge, quando ita est, stat ita sententia
 Contemne pœnas, sceleris vt sit copia.
 Sis primus Orco, nemo tecum de loco
 Pugnabit, in te statuet exemplum suæ
 Autoritatis, iuris atq; roboris
 Muliebre semen faxo, calcatum caput
 Demitte, non feres inultum, quod mihi
 Scelestus aduersaris, aduersatus es.
 Egone rogem te, quid sit illud, quod dolum
 Coëgit inuenire, quo istos perderes?
 Tu prima caussa mali malum de proprio
 Gignis, meum sicut bonum omne propriam est,
 Minare iam, molire mox cum tempore
 Calci, (nec vltra sutor audacissimè
 Te progredi sinemus, aut fas progredi est)
 Morsum, quod audeas, queasue hoc vnum erit
 Eritq; non magis tuarum virium
 Signum, meæ seueritatis quàm decus,
 Inimicus illud persequare tu volo
 Semen, nec vllum fœdus inter vos feram,
 Te mulier oderit iubeo, tu mulierem

Quid aliud es tu meritus, aut merebere?
 SE. Ego obsequar, quid illa faciat, viderit,
 Quid dicat, aut promittat: ecce non habet
 Aut dicat & promittat. LO. obmutescito.
 Implere ventrem sit tuus terra cibus,
 Semperq; ita ambulabis, vt tangat cibum
 Venter cibatus, nempe donec vixeris.
 Spes nulla reditus in meam te gratiam
 Fouebit, in pœnas catenæ te tuas
 Custodient, spaciumq; tibi definient
 Intra quod obsis, si quis vltro se ingeret,
 Dixi, necesse est ergo fieri, prælium
 Ini, experire robur, & victoria
 Vtcunq; desperata te non prouocet
 Molestiam exhibere, victori satis
 Tamen putabis esse, si satis tibi est,
 Supra quod ascendisse non licet tibi.
 S. Discedo tandem iussus obmutescere,
 Cur sensus audiendi adhuc est integer?
 An vt audiam quod nolo? quicquid his tegit
 Ambagibus canens futuri, si mihi
 Se durio rem præbet homini mitior,
 Exerceamus iusta iussaq; prælia,
 Vincemur autem, & auferemus perditum
 Caput, atq; pressum calce: oportet credere,
 Imo experiri oportet, & cum oporteat,
 Non ante, quam expertus fuero, verum putem.
 Sed esto credamusq;: certa est gloria,
 Non incruenta traditur victoria,

*In calce quaecunq; vulnus figitur,
Solatium præstare calcato potest.*

Chorus.

Peccantes suus ordo sumit : autor
Primum supplicium luit , secundum
Euæ , quæ prior inter hunc secutos
Est , debetur , vt arbitror , quid autem ?
An sicut Draco non habet regressum
Ad cælestia regna , gratiaq;
Diuinæ radios , ita Eua nunquam
Pœnarum dederit satis ? minantis
Cum considero ius potentiamq; ,
Quam non limite contrahantur vllò,
Lapsorumq; opus : vna pars vt ignis
Est , & pro stipula alteram cremabit.

*Verum quid voluit sibi
Quod bellum sine fœdere
Indictum est ? puto mitius
Torquendam mulierculam,
Torquendam tamen , vt **D E I**
Fiat iusticiæ satis,
Quam quisquis violauerit
Non de supplicij fuga,
Cuius nulla patet via,
Verum de patientia
Secum cogitet vnica,
Si quis se sibi, non **D E I**
Legem constituit viam
Viuendi, properat Styga*

C S

Multo

Multo visere turbidam
 Peccati periens luto.
 His conatibus inferi
 Latantur, superi dolent,
 Et de iusticia nihil
 Diuina perit integra.
 Tanto prosperitas malo
 Dignum deseruit caput,
 Quæ sunt omnia, non erunt,
 Et mundus redeat prius
 Ingens ad nihilum vetus
 Quam dicas: Ego transij
 Legis vincla, nec alligant
 Pœnæ vincula transitum
 Dicas, ni grauioribus
 Exercebere, quam leuem
 Vt mendacia dent iocum.

Logos. Eua.

Quid Eua de te statuo? poteram non minus
 Atrocia, poteram: sed audi quid velim.
 Quod audiisti de negato fœdere,
 Tuoq; quo calcetur hostis, semine,
 Et hostis insidijs parandis semini,
 Non tua, sed hostis pœna, non tuum malum
 Sed à malo futura liberatio est,
 Meaq; specimen grande misericordiæ,
 Qua temperata iusticia non tollitur
 Suam nec aciem exercet. C. ô mysterium
 Quod conijcere liceat nec ipsis angelis

Tacen-

Tacente, qui iam loquitur : ô sapientiam
 Quæ rebus in discrimen adductis ita
 Graue, vt grauius hoc inueniri nil queat,
 Ita scit mederi, vt nec pereat homo, qui tamen
 Peccando dignum se, vt periret, fecerat,
 Nec veritas laboret. L. ærumnas tuas
 Multiplicabo, partus vt tibi tuus
 In lacrimis sobolem propaget, & tuo
 Victura sub viro magis, quàm cum viro
 Illius arbitrio tuum permiseris,
 Non libero quidem, minus sed liberum,
 Tuus ille dominus esto, cui tu seruias.
 E. Fidelius pœnis ferendis obsequar
 Quàm non merendis. L. qui se fellit te semel
 Iterum potest, conabiturq; non semel :
 Prædico, patiar. E. tu repelle, vt irrito
 Saltem petar, vanoq; conatu, precor.
 An impetraui ? L. tene credis tam bonam
 Vt debeam facere ego ? E. non, sed tam bonum
 Te, sis vt hoc facturus omnino mihi,
 Promittere modo ne graueris. L. sic habet
 Tua se fides ? E. Scis domine, quomodo se habeat.
 L. Constãter habeat se modo. E. Ah Domine, ha-
 Munere tuo; neq; .n. aliter possit. L. habeat. (beat
 Iphis in ærumnis adero ferens opem,
 Neq; enim aliter perferre possis. E. ô Deus
 Ego gratiam qui referam ? L. habendo gratiam.
 E. Habebo, sed tuam quoq; ipsam munere.

Chorus.

Felici-

*Felicitatis alter
 Fons est apertus, audi
 Adame: non oportet
 Timere corde, membris
 Non injici tremorem,
 Non contrahenda frons est,
 Exporrigenda frons est
 Exporrigenda: Vultus
 Tollendus est ad astra,
 Ut clausa iure dudum,
 Sic æquitate quadam
 Inexplicabiliq;
 Benignitate rursus
 Patere iussa: noli
 Noli timere, noli.*

Adamus. Chorus.

Ego non timebo? CH. non timebis. A. sic iubes?

CH. Sic iubeo: si suadere mauis, suadeo.

*AD. Iubeas, mea nihil interest, an suadeas,
 Si ratio consilij pateat, aut imperi.*

*CH. Opinor audisse te, quæ coniugi
 Sint dicta. A. nisi surdum astitisse iudicas.*

Quid si loco peiore res erunt meæ?

C. Meliore credo. A. non video, quonam modo?

Meritum video non esse. CH. meritis non agi

Sed gratia video. A. quis autem gratiæ

Compellet autorem, quod vni impertijt

In altero obseruare, tanquam ex merito agat?

C. subijcitur Eua tibi. A. quid huic putè adijci?

C. Illud,

C. Illud, loco peiore ne res sint tuæ,
Subiecta quàm quo costares cernit suas.

Logos. Adamus.

Adame, iudicata costa est, iudicem
Audiuit anguis, ad tuæ sententiam
Nunc venio pœnæ. A. si modo extremam dare
Non cogar extremo reseruatus loco.

L. Obtemperasti non meis vxorius
Verbis, vt esses, esse quæ concesseram,
Sed porrigenti, quod vetueram, dextera.

A D. Factum nec excusare possum, nec nego
Confessus ante, & ante defensum malè.

LO. Securus aeternæ sub inferno necis
Totius horti oblitus, & mille arborum,
Ingratus accepisti ab excepta cibum,
Igitur nec ipsa terra cultura tuæ
Votisq; respondebit, ac laboribus,
Falcemq; præscindetur ante flexilem
Spes, arua quo proscissa vomer transijt.

Et tritici felicis expectatio
Falletur in spinasq; loliumq; exiens,
Et vsq; ad herbas venter esuriet tuus.

Nec ante sudorem fluentem copia
Te nutrientis affluet panis tibi.
Hac lege viues, donec in viuis eris,
Saturq; vita fata cum peregeris
Sepultus absumere materiem in tuam,
Et qui fuisti terra, terra mox eris.

Quid inde speres, quid futurum postea

Sit,

Sit, seminis promissa tacite continent.

Chorus.

*Fer libens mortem, fer Adame, non est
Quæ tui totum nescet illa, sed quam
Parte contentam pretij minoris*

Parte subibis.

*Si tibi duram tua pœna vitam
Reddit, in multisq; malis agendam
Vita pistrinum diuturna longum
Esset, æternumq; perennis : addit
Hoc bonis, si sint diuturna, demit
De malis, si non diuturna possis*

Esse probare.

*Morte tolluntur mala, mors in ipsis
Cum malis non est : pietate gaude,
Non erit, gaude, cane, psalle, salta,
Iudicem lauda, dominumq; : laudum
Antea oblitus fueras, probarat
Se parum gratum tua conditori
Lingua, sed tanto magis esse grata
In redemptorem studeat, duplexq;
Causa non simplex det in excitando*

Pectore calcar.

Logos. Adamus.

*Auferte vos hinc, exulate, patria
Nescistis uti, deseratur, ne rapax
Aeternitatem dextra carpat alteris
Malis habendam : non potest eternitas
Prodesse : dum peccata fertis in sinu.*

In

In carne regnum semper affectantia
 Et defatigatura promptum spiritum.
 Quid tam simile, quam nunc Adamus est Dei?
 Egregia similitudo, cuius operculum
 Folia fuere non placentis non placens
 Mihi: tegam vos melius ouium pellibus,
 Ut quos pudere necesse erat cutis suae
 Aliena muniat, idq; cum mysterio
 Certa salutis nunc latente, sed suum
 Tempus manente, tempore reuelabitur,
 Tempore patecet, interim solamini
 Vos spe futuri, sensus ut presentium
 Deliniatur, inq; fraudem temporum
 Nihil ille falsi corde supponat pio.
 Auferte vos hinc, exulate, paululum
 Gustatem ortis, deuorandum est alteri
 Quod est in illa asperrimum & acerbissimum.

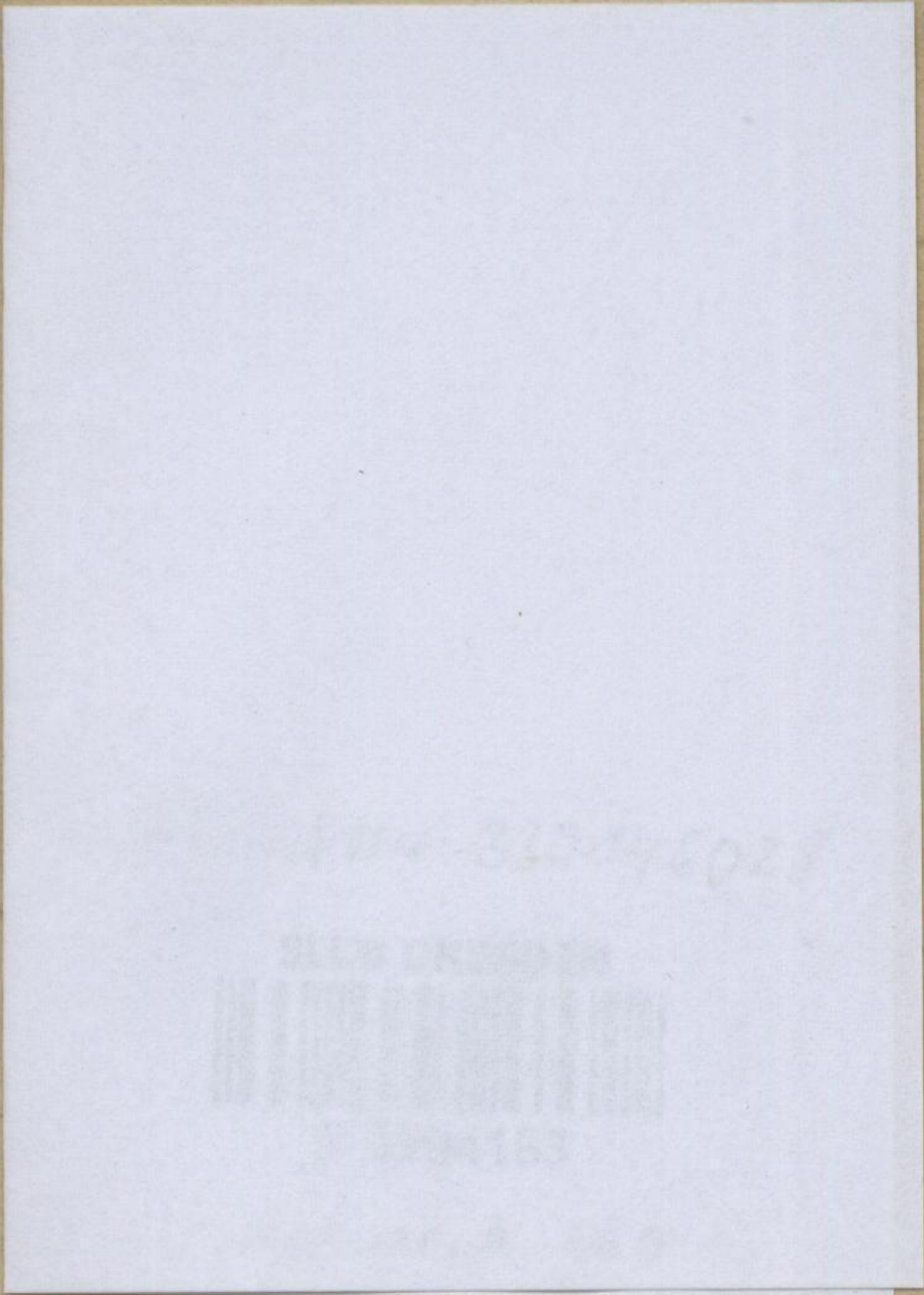
Chorus.

Properate dies, horæ citius
 Orientis & occidui cæli
 Temporis interpositum quicquid
 Quicquid spacij est, emetimini.
 Series annorum fuget annos
 Prius implendos, inuictus quam
 Pro nobis in fata vicarius
 Irrumpat, secula ne stetis
 Secula fuga si dabit annorum.
 Ver floriferum dare quid differs
 Animosum germine sacro ducem?

Fas

*Fac roscide limes tenebrarum
 Lucisq; aurora salutari
 Partu mane redeat, amissum
 Quod vespera deplorat sera,
 Aut plus redeat, quoniam maius
 Iusta redemptio soluit pretium
 Quam cum quo sua conferre queat
 Ponderis miseræ debita culpa,
 Quid miseræ? felicis potius
 Ab eo, qui solvere dignatur
 Iusticiæ gloria iustissimo
 Summoq; DEO, quem nihil accipit
 Inclusum, quem præsentem nihil
 Excludit: pax terras habeat,
 Hominumq; pio placeat cœtui,
 Habet illas pax, placet huic cœtui.*

F I N I S.

Lit dat nr A
580

